

Posudek pověřeného akademického pracovníka

Jméno rigorozanta:	Mgr. Pavel Ožd'an
Téma práce :	Vojenská justice v České republice
Rozsah práce:	129 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce:	3. 4. 2018
Pověřený ak. pracovník:	doc. JUDr. Tomáš Gřivna, Ph.D.
Oponent:	JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.

I. Kandidát předložil rigorózní práci čítající 161 číslovaných stran textu včetně úvodních stran, obsahu a seznamu literatury, klíčových slov atd. Vlastní text práce činí 137 stran. Zvolená problematika není z hlediska platné právní úpravy příliš aktuální, ale může mít význam v budoucnu při úvahách *de lege ferenda* a při hodnocení právních úprav minulých.

II. Po formální stránce má předložená práce přehlednou i logickou strukturu. Práce má vyhovující jazykovou i stylistickou úroveň bez zjevných překlepů a gramatických chyb.

Obsah práce tvoří devět částí členěných až na úroveň čtvrtého řádu a doplněných o nezbytný úvod a závěr. Kladně lze vnímat práci kandidáta s přílohami rigorózní práce.

První část práce je věnována vojákům a příslušníkům bezpečnostních sborů. Obsahuje představení kategorizace sborů podle platné právní úpravy a kategorizaci příslušníků ozbrojených sil.

Druhá část práce se zabývá vojenskými soudy. V této části práce kandidát charakterizuje znaky vojenských soudů. Samostatně se v krátkosti věnuje vojenské soudní soustavě Československa od roku 1960, sídlům a obvodům vojenských soudů, vojenskému kolegiu Nejvyššího soudu ČSFR, vojenským soudcům, přisedícím vojenských soudů, jednacím řádu pro vojenské obvodové a vyšší vojenské soudy a polním soudům. Dále je samostatná pozornost věnována vojenským soudům v České republice, konkrétně kontinuitě vojenských soudů, změnám v soudní soustavě a zrušení vojenských soudů.

Třetí část práce se věnuje vojenské prokuratuře a státnímu zastupitelství. Vojenské prokuratuře se práce věnuje od účinnosti zákona č. 60/1965 Sb., o prokuratuře. Stručně je představena její struktura a personální organizace. Dále jsou stručně představeny změny ve vojenské prokuratuře po tzv. federalizaci ČSSR. Představeny jsou také zásadní body uspořádání prokuratury po roce 1989 stejně jako okolnosti zrušení vojenské prokuratury k roku 1994 a přechodu nápadu na státní zastupitelství. Kandidát se pak zabývá také současným organizačním uspořádáním státního zastupitelství. Dále jsou představeny základy činnosti státního zastupitelství v trestním řízení. Podrobněji se kandidát věnuje současné právní úpravě polního státního zastupitelství, přičemž

dochází k závěru, že bez novelizace či přijetí další právní úpravy není možné polní státní zastupitelství ustanovit.

Čtvrtá část práce se týká vojenské policie. Kandidát začíná v této části velmi stručný historický exkurz již obdobím Rakouska-Uherska. Základem této části je popis současného stavu vojenské policie, kde se kandidát zabývá organizační strukturou vojenské policie, úlohou vojenské policie v trestním řízení a možnostem činnosti vojenské policie v zahraničí. V rámci úlohy vojenské policie v trestním řízení kandidát klade zvláštní důraz na postup před zahájením úkonů trestního řízení.

Pátá část práce krátce pojednává o výkonu trestů. Upozorňuje na historickou existenci vojenského soudnictví a představuje současnou právní úpravu, která předpokládá zřizování specializovaných oddílů věznic pro odsouzené příslušníky bezpečnostních sborů, přičemž kandidátovi se nepodařilo pro zhodnocení současné praxe získat žádné informace.

Šestá část práce se věnuje Vojenskému zpravodajství, téměř výhradně spočívá tato část v konstatování zvláštní úpravy vyšetřování trestných činů spáchaných příslušníky Vojenského zpravodajství.

Sedmá část práce pojednává o vojenském trestním právu, přičemž deklaruje zaměření na pravomoc a působnost. Celou částí se místy prolínají pohledy na historické řešení otázek, které si kandidát zvolil. Bez hlubší analýzy pak kandidát pojednává o vojenském trestním řízení, v rámci něhož se zaměřuje na otázku pravomoci vojenských soudů a jejich příslušnost. V této části kandidát stručně uvádí hmotněprávní úpravu vojenského trestního práva, kterou podrobněji nerozebírá, s výjimkou definování pojmu voják a příslušník bezpečnostního sboru z hlediska zvláštního subjektu.

Stěžejní část práce je část osmá, v níž se kandidát věnuje znovuzavedení vojenských soudů. Kandidát kritizuje současný stav, kdy dle jeho názoru současný systém trpí deficitem praktické zkušenosti s výkonem vojenské služby ze strany rozhodujících soudců, což je způsobeno zejména zrušením základní vojenské služby. Dále kandidát uvádí statistiky počtu osob, na které by se obnovena vojenská justice mohla vztahovat. Podrobněji se pak kandidát věnuje možnému složení vojenských soudů.

Nakonec v deváté části kandidát stručně uvádí stav vojenské justice na Slovensku.

Závěr stručně shrnuje některé z nejpodstatnějších částí práce a obsahuje hodnotící úvahy kandidátky.

III. Předložená práce je ještě vyhovujícím zpracováním tématu, která svým obsahem hraničně odpovídá požadavkům na rigorózní práce. Předkládané dílo má logickou strukturu a je členěno přehledně. Stanoviska kandidáta prezentované v práci jsou vesměs argumentačně podpořena, práce však pouze výjimečně přistupuje k hlubší analýze zvolené problematiky a v tomto smyslu ji nelze považovat za příliš vyváženou

(lze srov. již jen nejednotný přístup k historickým souvislostem, kde kandidát nejednotně volí popis právního stavu cca od roku 1960 a u jiných problematik již od Rakouska-Uherska). Tento rys se negativně dotýká zejména trestněprávních témat, neboť většinu práce tvoří prostý deskriptivní popis základních principů mimotrestních norem, aniž by vždy byla podrobněji rozpracována jejich trestněprávní souvislost. Naopak velmi kladně lze hodnotit práci kandidáta se statistickými daty a jejich srozumitelnou prezentací formou tabulek.

Citace literatury jsou jednotné, ale za výrazný nedostatek lze považovat úplnou absenci zahraničních zdrojů. To je však částečně vyváženo dostatečným množstvím českojazyčné bibliografie.

Stylisticky a jazykově je práce na velmi dobré úrovni, text je srozumitelný, bez zjevných překlepů a gramatických chyb.

Celkově je patrné, že se rigorozant tématu pečlivě věnoval a že je mu téma blízké.

IV. Otázky a náměty k obhajobě:

Při ústní obhajobě by mohl rigorozant rozvést úvahy ohledně současné potřeby znovuzavedení vojenských soudů.

V. Závěrem lze konstatovat, že předložená práce splňuje obsahové a formální požadavky kladené na rigorózní práce, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

V Praze dne 9. června 2018

doc. JUDr. Tomáš Gřivna, Ph.D.